

Ο πληθυσμός της Γης, καθώς αρχίζουν να γράφονται οι γραμμές του κειμένου αυτού, σύμφωνα με τον παγκόσμιο καταμετρητή του Κέντρου Διεθνών Προγραμμάτων του Γραφείου Πληθυσμιακής Καταγραφής των Η.Π.Α, φθάνει τους **6.768.043.163** ανθρώπους. Επτά περίπου δισεκατομμύρια άνθρωποι, που ανάμεσα στα πολλά άλλα, μοιράζονται την βασική ανάγκη για ένα σπίτι. Για την κάλυψη της ανάγκης αυτής υπάρχουν λύσεις κάθε είδους, παλιές και δοκιμασμένες, καινοτόμες ή ακόμα και ακραίες ως προς τα υλικά που χρησιμοποιούνται, τη μορφή ή την τοποθεσία.

Έχουν κτιστεί έτσι μονοκατοικίες εκατοντάδων δωματίων με αχανείς κήπους σε ακριβά προάστια, όπως και διαμερίσματα σπιρτόκουτα σε κτιριακά συγκροτήματα εκατοντάδων παρόμοιων επαναλαμβανόμενων ορόφων, σπίτια που επιπλέουν σε ποταμούς και λίμνες, σπίτια θαμμένα στο έδαφος, σπίτια σε ερήμους, σε δάση, σε σπηλιές, στο βουνό, στη θάλασσα, πάνω σε καταρράκτες, σπίτια στον αρκτικό κύκλο από πάγο, σπίτια από γυαλί και μέταλλο, από οπλισμένο σκυρόδεμα, από τούβλα, από λάσπη, από δέρματα ζώων ή από καλάμια, σπίτια που μοιάζουν με φωλιές εξωτικών πουλιών, με ιστία, με κύβους ή με δάκτυλα που δείχνουν τον ουρανό ...

Η κατοικία, σαν πρωταρχική ανάγκη και λειτουργία του ανθρώπου, αποτελεί βασικό κύτταρο σχηματισμού αυτού που αποκαλούμε Πόλη. Όποιος κι αν είναι ο λόγος επιλογής μια συγκεκριμένης τοποθεσίας για την αρχή μόνιμης εγκατάστασης του ανθρώπου και δημιουργίας αυτού του σχηματισμού, οι ανάγκες πολλαπλασιάζονται, συνδυάζονται και εκφράζονται με πρόσθετους χώρους εμπορικών ή άλλων επαγγελματικών δραστηριοτήτων, με χώρους εκπαίδευσης, ιατροφαρμακευτικής φροντίδας, αθλητισμού και αναψυχής, ενώ, σε περιοχές συνήθως κοντινές ή με εύκολη πρόσβαση και διακίνηση, βρίσκονται χώροι αγροτικών καλλιεργειών και κτηνοτροφίας, παραγωγής, επεξεργασίας και μεταποίησης. Όλα αυτά μεταφράζονται σε ακόμα μεγαλύτερες ανάγκες για κτισμένο χώρο, σε περισσότερα δηλαδή κτίρια.

Υπάρχουν επίσης τα κάθε λογής δίκτυα που συνδέουν τις κατασκευαστικές αυτές δομές, για μεταφορές (δρόμοι, μέσα μαζικών μεταφορών κοκ), εξυπηρέτησεις (ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτροδότηση, φυσικό αέριο, τηλέφωνο, σύνδεση υπολογιστών και Ίντερνετ, κοκ).

Όλες αυτές οι λειτουργίες, ανάγκες και δράσεις, μπορούν να απλώνονται σε μεγαλύτερη επιφάνεια και εμβαδό, διατηρώντας τα κτίρια σε σχετικά χαμηλό ύψος, μπορούν όμως και να συγκεντρώνονται σε όγκους ολοένα αυξανόμενου ύψους με μειωμένες απαιτήσεις

εμβαδού, με απλά δηλαδή λόγια, είτε να απλώνονται στον οριζόντιο άξονα του χώρου είτε στον κάθετο (μαζί με τον όποιο βέβαια συνδυασμό αυτών).

Παρατηρώντας το υπερσύνολο αυτό, μεταξύ άλλων μπορεί να θυμίσει μια ζωντανή κατασκευή, έναν τεράστιο οργανισμό, αποτελούμενο από πολλά διαφορετικά μέρη, που προσπαθούν αρχικά να επιβιώσουν, αλλά και να αναπαραχθούν ή να πολλαπλασιαστούν. Στη ζωή όμως υπάρχουν φάσεις επέκτασης, όπως και φάσεις συρρίκνωσης, φάσεις δημιουργίας και φάσεις καταστροφής, και πάνω από όλα υπάρχει προσαρμογή. Τέτοια φαινόμενα προσαρμογής είναι πλέον σαφώς διακριτά σε μερικές από τις μεγαλύτερες πόλεις των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, όπως το Ντιτρόιτ, το Πίτσμπουργκ, η Φιλαδέλφεια, η Βαλτιμόρη και η Μέμφις. Εκεί, πόλεις εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων μένουν χωρίς βασικές εξυπηρετήσεις, που λίγο πολύ όλοι θεωρούμε ως δεδομένες στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις, όπως οργανωμένα δίκτυα πώλησης λαχανικών και φρούτων. Σε κάποιες περιπτώσεις, οι δημόσιοι φορείς δηλώνουν ανίκανοι να συντηρήσουν οικονομικά τα σύγχρονα οδικά δίκτυα με ασφαλτό και σύνθετα υλικά και επιστρέφουν στην επίστρωση με πέτρες ή ακόμα και αμμοχάλικο. Σε άλλες πάλι, οι κρατικές υπηρεσίες αναγκάζονται να αγοράζουν κατά εκατοντάδες τα εγκαταλελειμμένα οικόπεδα και κτίρια, να τα κατεδαφίζουν και απλά να τα αφήνουν να επανέλθουν με το πέρασμα του χρόνου σε κάτι που θυμίζει την πρότερη φυσική τους κατάσταση, ακόμα και σε λιβάδια ή δάση.

Αν τα παραδείγματα από τις Ηνωμένες Πολιτείες μας φαίνονται κάπως μακρινά, συλλογιζόμαστε άραγε ποτέ, περιδιαβαίνοντας τις ελληνικές πόλεις μέσα στις οποίες ζούμε καθημερινά, πόσο αυτές μοιάζουν με ζωντανό οργανισμό, που εισπνέει και εκπνέει, απορροφά και εκκρίνει, εξαπλώνεται και συρρικνώνεται, ανά περιοχή και εποχή; Διακρίνουμε την φυσιολογική διαδικασία ανάπτυξης αυτού του πολυκύτταρου οργανισμού, που όπως κάθε φυσιολογική ανάπτυξη απαιτεί και τον προγραμματισμένο θάνατο κάποιων κυττάρων του (απόπτωση) ώστε να δώσουν την θέση τους σε κάτι (που στην θετική του εκδοχή οφείλει να είναι) νεότερο, υγιέστερο, καλύτερα προσαρμοσμένο και πιο απαραίτητο; Μπορούμε να αποδεχθούμε και τα δύο αυτά στάδια, να τα σεβαστούμε και να αποφασίσουμε τον ρόλο και την ευθύνη που φέρει ο καθένας μας ατομικά πρώτα και συλλογικά στην συνέχεια για την όποια συνέχιση των διαδικασιών αυτών;

Κι αν κατά καιρούς ακούγονται φωνές που είτε απαιτούν καταστροφή δίχως να προτείνουν βιώσιμες λύσεις, είτε προτείνουν ανάπτυξη / επέκταση τεχνητή και συνεχή για λόγους που συνήθως έχουν να κάνουν μόνο με χρηματοοικονομικές επιδιώξεις, ας συλλογιστούμε αν είναι άραγε δυνατόν να επιβιώσει τελικά ο, τιδήποτε δεν αλλάζει στον χώρο και τον χρόνο και δεν προσαρμόζεται στις αέναα διαφοροποιούμενες συνθήκες ύπαρξης. Κι αν ναι, με ποια γενεσιουργό πρόθεση, με τι αξίες και ποια δύναμη συντήρησης;

Και οι άνθρωποι ήδη έφθασαν τους **6.769.800.909...**

Βασίλης Σαρρής

*Σημείωση: Και την ημέρα που δημοσιεύεται το άρθρο αυτό, 25 Ιουλίου 2009, ώρα 19.11',
έφθασαν τους **6.773.371.527...***